

LE JOURNAL BIELORUSSIEN
„LA PATRIE“DIE WEISSRUTHENISCHE ZEITUNG
„DAS VATERLAND“ВОРГАН БЕЛАРУСКАЙ НАЦЫЯНАЛЬНА
ВЫЗВОЛЬНАЙ ДУМКИ

DIE WEISSRUTHENISCHE ZEITUNG „BAČKAUSCZYNA“ („VATERLAND“)

Herausgeber: Wladimir BORTNIK

Die Administration: (13 b) München 15, Pettenkoferstr. 23/I.

Druck: „LOGOS“, Buchdruckerei u. Verl., G.m.b.H., München 8, Rosenheimer Str. 46 a.
Цена паза Пірамічынай: ЗША — 15 цэнтаў, Канада — 15 ц., Ангельшчына — 1 шылінг, Францыя — 20 фр., Вэльгія — 5 фр., Аўстралія — 1 шылінг Аргентына — 2 позо. У іншых краінах раўнавартасць 15 ам. цэнтаў. Цана лётніцкай поштай у заакіянскіх краінах — 30 ам. цэнтаў. — Падвойныя нумары каштоўны падвойна.Банкавое кonto: Administration der weissruthenischen Zeitung „Bačkauscyna“
Bankkontonummer 357-125 Bayerische Hypotheken- und Wechselbank, München.

ГАЗЭТА ВЫХОДЦІ РАЗ У ТЫДЗЕНЬ — ЦАНА 30 Н. ФЭН.

№ 24 (254)

Нядзеля 12 чэрвеня 1955 г.

ГОД ВЫДАННЯ 9

Савецкае паломніцтва да Ціты

На працягу апошніх двух тыдняў за- дзьвюх дзяржаваў, Ціта не адказаў зу- ходнія праесаў найбліжэйшыя звычайна.

на пaeздzu ўладару Савецкага Саюзу на чале з Булганинам, Хрущовам і Мі- каяном у Белград да Ціты. Гэты вы- падак быў цікавы на толькі з гледзішча аналіза заходніх абсorvataры пад- супольнасці на ягона палітычна значанні, — хай- я і з гэтага гледзішча можа быць не малявікі — колькі з гледзішча на ягону несамавітасць, на якую могуць зদавацца толькі Саветы. Во-кілі у 1948 годзе Югаславія парвала з камінформам і тым самым выйшла з пад апекі Савецкага Саюзу, сіны дыктатар Ціта на цэлы рад галоў стаўся прыдметам най- больш зносных ляпікі з боку Савецкага Саюзу. Такіх эпізодаў, як «агент англо-амерыканскага капіталізму», «запрада- исц фашызму» і шмат подобных ящо- ия так даўно сышаліся пад ягоным ад- расам.

Аж тут неспадзівана ил ён, дыктатар маленкій дзіржыві, пасху на паклон у Москву, але сін шэф савецкага ўраду Булганин і сам шэф камуністычнай партыі Савецкага Саюзу Хрущоў пайшло да лога на паломніцтва. Гэта ў сучаснай гісторыі бліспрэцэнтны выпадак, які толькі ў некаторай меры можа нагада- ваць іншы факт, калі у 1939 годзе Сталін, заключочы пакт Молатаву—Рыбен- троп, стаўся прыяцелем Гітлера, най- больш ненавіснага свайго ранешага во- рага.

Але яшчэ больш харacterным і вы- мўным было тое, што савецкая дэлега- ція ў Белградзе трymала сабе ў ролі ві- ноўнікаў і ў многім пайшла на вялікія афіцыяльна заключаны ў Варшаве.

3. У дэкларацыі гаворыцца, што «спра- ва нутраной арганізацыі, розных са- цыяльных сістэм і розных формама са- цыяльностычнага развязанні звязаўцаў включна спраў пасобных краін». Такім чынам Москва выйшла з пазыцы- я 1948 году, якія былі прычынай са- рвання Югаславіі з камінформам.

4. Пры гэтым падчырквавацца патрабо- ваныя сацыяльностычных дасьветчан- тай» між рознымі краінамі, што таксама абазначае вызнанніе Москвой незалеж- насці і адменнасці югаславянскіх ме- тадаў.

5. У камунікаце не ўспамінаецца аб

спрацоўніцтве між абездзівіюма парты- ямі ані аб павароце Югаславіі да Камін- форму.

6. У пасярэдніх хворме Саветы заба- вязаўца звязаўца звязаўца шкоды, на- несенны Югаславіі з прычынам ейнае га- спадарскае блакады.

7. Саветы забавязаліся рэпатрыяваць

Югаславіян, якія былі прымусова тры- маны на савецкай тэрыторыі.

Савецкія сукцесы з канфэрэнцыі пад-

чыркаўца наступныя:

1. Югаславія ўзноў падтрымала прэ- тэнсіі камуністычнага Кітаю да Фармо- зы ўказанаўнікі поштай у чатыры га- месцы ў Задзіночных Нашыях.

2. Югаславія ў вагульной форме пад- трымала савецкі праект пакету калектыў- ная бяспечнасці ў Еўропе.

3. Югаславія выказалася за савецкім

праектам забароны атамнага аружжа.

4. Паза ўспомненымі агульнымі, адзі- нымі конкретнымі савецкімі сукцесамі звязаўца звязаўца відзіўліванні кансфіліту

з Югаславіяй і аднаўленне з ёю між- дзяржаваўнага спрацоўніцтва.

Падсумоўваючы ўсе сукцесы ў ня- ўдачы абодвух бакоў, заходнія прэса робіць

выпад, што Ціта выйшаў пераможнікам,

што інё ён, але Москва пайшла на да-

лёнкі іхуць і ўстуцікі ў што гэта звязаўца

народу, будучы зъмены ў бок лепшага

еца таксама сукцесам і Захаду.

Калі адцінваецца справа з сініншніягам

гледзішча, дык так. Але... Але ніведа-

ма, што пакажа будучыня. Ведама тое,

што Москва вельмі добра разумела, што

еяна пазыцыя, занятая ў Белградзе, я-

и ўспомненымі мамантамі, што б'юць па

еяна пазыцыі, занесьці для яе речай

прыемнай. Аднак, якія гэледзічы на гэта,

на такую пазыцыю згадзіліся. Відань-

падобна як і ў справе аўстроўцікі, ма-

ючы наядзе, што зроблены ёю ахвяра

аплаціла з працэнтамі.

На білжэйшы час белградзкі падзе-

буць мец для Захаду той дрэны вы-

нік, што Ціта, які ўжо ад некаторага

часу ўмелы выкарыстоўвае сваё спэци-

яльнае палажэнне і манзуре між

Захадам і азіяцкім изутралістымі, ціпер

з дзабыў большую свабоду такіх манзуроў,

а найгоршы што манзуроў між Захадам і

Савецкім Саюзам.

Захаднія дзяржавы гэтую для сябе не-

збыськую добра разумеюць. Во-ня скон-

чылася яшчэ відзіўца савецкай дэлега- ціі на палахэнне і манзуре між

Захадам, як ужо на Захадзе было

афійнейшы паведамленне, што хутка ад-

будзеца канфэрэнцыя трох заходніх вя-

лікадзяржаваў з Югаславіяй у справе

вайсковай і гаспадарскай для яе помо-

так. Югаславія дорагае каштавала За-

хаду дагэтуль. Цяпер-жа будзе каштава-

ваць яшчэ болей.

Кажды год савецкі ўрад выпускае штоў прымушаны быў прызнаць, што «некаторыя партыйныя арганізацыі да

дзяржаваўнага пазыку. Першая прымусо- гтага часу не зразумелі ўсёй глыбіні нашага адстывання з жывёлагадаўлі і

нездавальнюча ажыццяўлюючы паста- новы верасьнёўскага пленуму ЦК. Інакш

чым растлумачы, што на гэледзічы на сур'ёзнае папярэджанне з боку ЦК, у

шэрагу рэспублікай, краёю і вобласцю

у мінулым годзе колькасць жывёл і

яго працдукцыйнай сіні на пазыку на- вялічылася, а нааве паменшылася?»

Круты ўз্দым сельскай гаспадаркі і лёг- кай прымесловасці на ўз্দыму сель- скай гаспадаркі, а наставікі на ўз- дыму сельскай гаспадаркі, а наставікі на

надзвіннікі на ўз্দыму дабрабыту народу. Каму- ністичнае калектывнае краініцтва свай- го абяцання аблепшаны жывіцця

народу на выканала. На студзенскім

пленуме ЦК было абвешчана, што ўжо

створаны ўмовы да кругота ўз্দыму сель- скай гаспадаркі, а самы дастатак на

аплату выйгрышаў быў звязаны да 3.

Пасля съмерці Сталіна шмат хто спа- дзяўляўся, што новыя калектывнае каму-

ністичнае краініцтва дасыць палітыкі са- вецкай дзяржавы, а значыць і паскора-

нае развязыць цяжкай індустрыі, якія складаюць трывалую падставу ўсёй народ- най гаспадаркі і пяраможную абаро- наядзвіннікі краіні.

У гэтым годзе на выйгрышы народ- нае падставы было паведамленне 12 траўня. Пазыка выпуску 1955

году складае 32 мільярды рублёў. У па-

раўнаныні з мінулым годам павялічы- на больш чым у два разы. Міністэр фі-

нансаў СССР Зыверай растлумачыў: «Падліска на пазыку сярод рабочых, спажывачаў, народнай гаспадаркі і ўз্দымнай абароне

захадаўлася на гэтым пленуме. Пазыка была выпушчана ў 1953 годзе досьцікі адкрыты

на 2-3 гады выправіць становішча. Гаспадаркі дала абнадзольніцца народу, будучы зъмены ў бок лепшага

народу на 2-3 гады выправіць становішча. Гаспадаркі дала абнадзольніцца народу, будучы зъмены ў бок лепшага

народу на 2-3 гады выправіць становішча. Гаспадаркі дала абнадзольніцца народу, будучы зъмены ў бок лепшага

народу на 2-3 гады выправіць становішча. Гаспадаркі дала обнадзольніцца народу, будучы зъмены ў бок лепшага

народу на 2-3 гады выправіць становішча. Гаспадаркі дала обнадзольніцца народу, будучы зъмены ў бок лепшага

народу на 2-3 гады выправіць становішча. Гаспадаркі дала обнадзольніцца народу, будучы зъмены ў бок лепшага

народу на 2-3 гады выправіць становішча. Гаспадаркі дала обнадзольніцца народу, будучы зъмены ў бок лепшага

народу на 2-3 гады выправіць становішча.

В. Будзімер

Менскія спэкулянты

Хто быў хоць крыйху знаёмы з савец- кім жыццём на Беларусі, той в

Шляхі беларускіх дзяцей у вапошнюю вайну

(Заканчэнне з 2-ой бачыны)

ЛЯТЕР КАПЭН

Мы ведалі, што транспарт з дзяцьмі гля — больш ідэальнае месца для дзя- як выглядае тамашні лягер і дзе ён ля- емса, што дзесцы недалёка ў лесе зна- ходзяцца падземныя фабрыкі амуніцыі і, што яичэ горш, ужо аднаго разу са- мальты круціліся над лесам і месцамі кідалі бомбы. Ува ўсікім выпадку тут здавалася шмат бесіпачнай, чымся ў якім-небудзь прымысловым горадзе.

Лесам і самім лягерам. На першы па- ў дабавак зь дзяцьмі галоднымі, босымі, лахмоціях. Ін трэба было перадусім заргізаваць, усё неабходнае да фізыч- нага існавання, а паслья думашь да не- ѹ нікто не дадумоўваўся. Ужо было зусім цёмна, калі цягнік спыніўся і, што знаходзімся калі дзесцы кілётраў за горадам. Пачалі выладоўвацца. Гру- пы памяшчаліся. Ды зрэштада як тут за- хоўваць нейкі парадак з тысячнай ма- сай змучаных і галодных дзяцей поцем- ку ў лесе. На шчасце за метраў трыста быў ужо лягер. Атрымаўшы вічору, прыйшлося разъясноўваць дзяцей па- бараках. Колькі ні пераконалася, што гэта разъмеркаванье толькі на адну ночь, што заўтра кожны можа перайсці ў барак, які ён хоча, усёдэнай той не ха- ў барак, калі харчаванье нарадзе кіраўнікоў было пастаюле- на, што ў выпадку, калі харчаванье на- зьменіца, мы самі робім гэтакі штрайк. Адміністрацыя вымушлілася непадых- жацца такія сіброўскі адносіны. Але

Першыя дні аказаліся найболыш цяжкімі. Ніводнае інструкцыі, ніводнага нач- стаўленія: маеш сто дзяцей і апікуюй падках якраз гэтых дзяцей былі нашымі лесе ў апрача гэтага нарада баракамі ў будучыні з гэтымі чужынцамі называюцю. Мы ніколі ня думалі, што аднайшло ўжо пазней, калі яны пабачылі на практицы, што мы прад- стаўляем для гэтых дзяцей і як імі за- имаецца. І тады ўжо ў падобных вы- якімі знаеш. Прауда, Галоўны Кіраўнік абароннікамі.

А. Галубіцкі

(Працяг будзе)

Першая рана

(Заканчэнне з 3-ай бачыны)

Хай пярун бы мяне ўдарыў,
галаву расквасіў:
вёў пад руку маю мару
камсамолец Вася...

6

Перакрэсліў загалоўкі
новая візанткі,
у трамвай, на Камароўку,
у лес калія Сыляпянкі.

Там зялёныя узвеи
бюць паклон Радзіме;
там чакаюць два Сяргеі,
адзін Уладзімер...

Там суцішнае ёсьць месца
каля стромкай хвоі.
Слухаць будзе толькі месяц,
як ракой жывою

рыфмаў стройныя узвіві
зазвініць па лесе.
Павядзе нас па абрывах
маладая песня.

А нязломная шыпшына
воллескімі лісціяў
супакоіць — не загінем,
выйдзем, знайдзем выйсце.

7

У тулу ноч не адзін я прыйшоў.
Мо на шчаслы, а мо на бяду
я прывёў з сабой таварышоў,
недазволеных дум чараду.

Не давалі заснучь мне сябры,
усё пыталі, чаму Беларусь
пляціктина зоркай гарыць,
не запаліць свою зару.

Адказаць я ня мог ім тады
і за мною хадзілі яны.
Няутоймных сябруў съяды
страціў я на дарогах вайны.

8

Трыццаць тройці галодны год.
Трыста грамаў хлеба — паёк.
Падцягнула і мне жывот.
Торбы накрыж і ў руکі кіёк?

Дзе дзяваліся ўзынёсласць, імпэт?
Растапырышы ногі, як рак,
ледзь ідзе да харчэуні студэнт,
як студэнт — запытальны знак.

9

Не прасіў дапамогі з дому,
ведаў — сёстры і маці ў бядзе.
Самі чорствым давяцца комам,
рады шчачуніку ды лебядзе.

Сашчаперылі ў роспачы руکі
і на ведаюць, жыць, ці на жыць;
употай ловяць таемныя гукі
аб ратунку з заходніяй мяжы.

10

Я ня бачыўся доўга з Нінай.
Да мяне завітала яна...
Працягнула галінку шыпшыны
і лагодна сказала — на!...

Калія сэрца наси заўсёды,
гэта твой і мэдалік, і крыж.
Ты радзіўся у час непагоды,
непагоды баісься ці-ж?

Не давай заскарuzeць слову.
Слова праўды — ражанец і меч.
Словам можна здымца галовы,
але сэрцы ты ім не калеч.

Шмат цябе навучаць ня стану,
Прад табою шляхі і шляхі.
Беларусі крывавую рану
не загоіць прыблуда ліхі.

I пайшла, як прыйшла, ня ў дзверы,
не праз комін, дзе чад і дым...
Новым вершам на белай паперы
пачарнелі Музы съяды.

11

З тэй пары сінязорнія вочы
павялі мяне цяжкай дарогай.
З камсамольска зграюю крочыць
я ня мог, не патрапіў у ногу.

Надрываліся выпаўзіні — левай!
Я наўмысьне, наўсуперак — правай.
У шэрым гмаху высочыя гневу
заялі на мяне справу...

12

Чалавек чалавеку зьевер.
Чалавек чалавеку брат.
Якой хочаш меркай зъмер,
але гад застанецца гад.

Прайдзісветы усюды ёсьць,
беларускі народ не съвяты, —
і Цыган Беларусу госьць...
Ці ня шмат у нас дабраты?

13

Зь ім я жыў пад аднёю столыню.
Мы дзяяліліся хлебам і сольлю.

Нас вязала агульная мэта:
як і я, ён цаляў у пасты.

Надзяяваў ён кашулю маю
і пляў — «Я ля раю стаю...

Я напяльваў яго піджак,
падпяльваў — «Падарэце пятак!...»

Парным летам, суворай зімой
быў ён лепши таварыш мой.

Эх, таварыш, таварыш Васіль,
ты ў запазусе камень насы!

14

Я ні слова пры спатканьні,
а яна хоць бы паўслова.
Неяк сумна ў вочы глянем,
ды апусыцца галовы.

Так і пойдзем, як чужыя,
незнамёмыя николі.
Толькі сэрца ціха ные,
толькі ў сэрца штосыці коле.

І ня съпіца: думы, мары.
Што цяпер ты робіш, дзе ты?

УВАГА!

Выйшла з друку й прадаецца книга віключчай ідэйнай і мастацкай вартасці

лірэвую вокладку книгі (у чатырох колерах) выканана ў беларускі мастак Мі- хаель Шаўмовіч.

ЦАНА КНІГІ:

1. На добрай паперы ў мяккай папяровай вокладцы — 7 амэр. даліраў за 1 эзэмпляр. З глядзішча на вялікі раз- мер кнігі, на гэтым становішце яе будзе на- трывалай. Таму тэя, што яе купіць у такоі вокладцы, павінны самі даць яе пераплесць ў цвёрдую вокладку.

2. На добрай паперы ў цвёрдай папялатинай вокладцы з пазалочанымі над- пісамі на ёй і з рухомай папяровай вока- лдай зверху — 9 амэрыканскіх да- ляраў.

3. На луксусовай бліскучай паперы ў цвёрдай палатинай вокладцы з пазалочанымі над- пісамі на ёй і з рухомай папяровай вока- лдай зверху — 11 амэрыканскіх да- ляраў.

У краінах, за віключэннем ЗША і Канады, раўнавартасць вышэйшай да- ляровай сумы ў мясцовай валюце.

Кнігу можна выпісваць непасрэдна з Выдавецства «Бацькаўшчыны» з Мін- хене, а так-жэ з Прадстаўніцтва «Баць- каўшчыны» паза Нямеччынай і з белару- скіх грамадзкіх організацый у краі- нах расеяньнія Беларуса.

Выбар пазіў Янкі Купалы «С ПАД- ЧИНА» — гэта наша нацыянальныя скарб на элігры, гэта наўялікія пасы пазытыўныя перыядыкі ягонага жыцця, гэта ілюстрацыі, якія датычаны твор- чысці і жыцця Янкі Купалы. Кніга мае разымер вялікія вясмёркі і абы- мае 564 бачыны друку. Прыйгожую ка-

Сэрца слухаю удары,
устспамінамі сагрэты.

15

А сібра мой, таварыш першы, —
такім цяпер не назаву, —
закінў лекцыі і вершы,
пісаў даносы ў ГПУ.

Даруй яму, Божа, правіны:
кахалі мы адну дзячычыну.

16

Мы спаткаліся зь ёй нечакана,
маладосьць я нумее чакаць,
этак толькі моцна закаханых
зводзіці лёгкай лёсю рука.

Да падночы блукаў я ля дому, —
домік Ніны, забыты даўно! — —
Нібы хтосьці яе павядоміў,
паглядзела Ніна ў вакно.

Доўга мы па Нямізе гулялі,
сагравалі нас ветры, мароз.
Як вастругу праходзілі калія,
які стрымала Ніна съёлэс.

Не даходзіў я надта прычыны,
думаў: сълезы — прываба жанчыны...

Пры растаныні ізноў заілася
і сказала: «Сыцеражыся, Вася...»

ЭПІЛЁР

У прасторнай сіветлай залі
джаўз грымей. Танцавалі вальс.
Слова мы зь ёй не сказали,
серцы шапталі за нас.

Трубы, іскрыпкі звінелі,
вандраваў я не на зямлі...
І прыйшлі яны ў шынелях,
з ГПУ каты прыйшлі.

Лопнулі мары, як струны,
меч каралынішчы расцяць.
Першы ў жыцьці пацалунак,
першая рана жыцьця...

1955 г.

Заўвага:
Эльвод — назоў электрастанцыі ў
Менску.

Mixas Кавыль

ПАПРАЎКА

У рэцензіі на брашуру «Камуністычныя захоп і акупація Беларусі», зъмешчанай у № 21 (251) нашай газэты, з-за тэхнічнага недагляду ўкралася колькі памажных памылак.

Гээтак, у трэційшай шпальце, заміж «Бэрлінскай канфэрэнцыя 1952 году», трэба чытаць: «Бэрлінскай канфэрэнцыя 1925 году».

У чацвертай шпальце, заміж «II-i Усебеларускі Кангрэс у тагачасных умо- вах на магістэрскіх незалежнасці Беларусі, ад СССР», трэба чытаць: «II-i Усебеларускі Кангрэс у тагачасных умо- вах на магістэрскіх незалежнасці Беларусі, а толькі аддзяленне яе ад СССР».

*

Рэдакцыя просіць Пав. Аўтара і Чы- тачоў выбачыць ёй гэты недагляд.

Рэдакцыя

УВАГА!

УВАГА!

Выдаецца партрэт нашага наўялікія пасыту й прарока беларускага адраджэння

Янкі Купалы

з фотокопіяй собскаручнага подпісу пасыту.

Партрэт выдадзены на доб